

De Bakkers

Tussen 1804 en 1959 zijn er steeds 4 bakkers geweest; daarnaast had de Coöperatie "Excelsior" nog een tijdlang een eigen bakkerij.

COÖPERATIEVE VERBRUIKSV. „EXCELSIOR” U. A., Leeuwarden, vraagt voor haar afdeling BAKKERIJ ROORDAHUIZUM: een HALFWAS BAKKER.

Aan deze functie is verbonden het bedienen van een kleine broodwijk.
Brieven met opgave van referentiën, tegenwoordigen werkkring, leeftijd, in
te zenden KANTOOR Leeuwarden, Oldegalileën 24, vóór 27 Sept. a.s.
Geen persoonlijk bezoek.

En ook kwamen de bakkers uit
Idaard en Friens nog brood
verkopten in Reduzum.

In 1959 hebben 4 bakkers hun
zaak ondergebracht in de
Centrale Bakkerij, die heeft
bestaan tot 1968.

De oudste bakkerij was gevestigd op **Haedstrjitte 24**, waar nu 't Kaphûs is.

Meester Bakker **Ype Ypes de Vries** en zijn vrouw Sietske Hyltjes Boonstra hebben dit pand op 9 mei 1804 gekocht. Toen had dit huis ook nog een schiphuis.

Ype heeft hier ruim 41 jaar brood gebakken! Hij overlijdt op 14 november 1845, 64 jaar oud.

Zijn vrouw plaatst het volgende overlijdensbericht in de Leeuwarder courant:

"Heden avond ruim 7 ure, overleed onverwacht, tengevolge eener beroerte, tot innige droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-kinderen, mijn geliefde Echtgenoot IJpe IJpes de Vries, in den ouderdom van 64 jaren een ruim 7 maaanden, in leven Bakker en Kerkvoogd alhier."

In 1846 verkoopt zijn weduwe het huis met bakkerij aan **Johannes Kim**, bakker te Deinum.

Een paar jaar later verkoopt Kim de bakkerij aan **Pieter Dirks Talsma**, geboren op 16 april 1818 te Oudkerk. In 1847 trouwt Pieter met Tjitske Jacobs Jongsma. Zij krijgen 1 zoon, Dirk Pieters. Een jaar later, in 1849, overlijdt Tjitske.

Pieter hertrouwt in 1851 met Antje Sipkes van Sipma. Dan woont hij in Roordahuizum. Zij krijgen 1 dochter, Aafke. Vier maanden later overlijdt Antje.

In 1855 trouwt Pieter voor de derde keer met Eelkjen Jacobs Sibbenga, die gelukkig tot 1890 blijft leven. In 1856 wordt een jongen levenloos geboren. Later krijgen zij nog 1 zoon, Jacob Pieters.

Door deze drie huwelijken, met uit elk huwelijk 1 kind, heeft Pieter Talsma juridisch heel wat te regelen. Eerst komt hij in 1872 bij de notaris om de goederen van hem en zijn vrouw Tjitske te scheiden ten behoeve van zoon Dirk. Vader Pieter houdt het huis en de bakkerij, met achterhuis, ruime graanzolders, bleek en erf en afzonderlijk mothok (het hok waar de bakker zijn brandstof bewaart). De waarde wordt geschat op f 4050,-.

Zoon Dirk krijgt de granen, bakkerswaren, winkelgoederen en de bakkersgereedschappen.

Voor dochter Aafke uit zijn huwelijk met Antje hoeft blijkbaar niets geregeld te worden. maar voor zoon Jacob wel.

Want op 20 oktober 1890 komen **Pieter Dirks Talsma**, meesterbakker en zijn zoon **Jacob Pieters Talsma**, van bakkersbedrijf bijeen bij notaris Burgij om de huwelijkse gemeenschap te scheiden, die er was tussen Pieter en zijn echtgenote Eelkjen Jacobs Sibbenga, overleden op 13 september 1890. Jacob Pieters is het enige kind uit dit huwelijk.

Tot de goederen behoren een woon- en winkelhuis met broodbakkerij, gewaardeerd op f 4000.

Pieter Dirks krijgt Haedstrjitte 28 en Jacob Pieters krijgt het huis met de bakkerij op nr.24.

Ondergeteekende, de BAKKERIJ overgedragen hebbende aan zijn Zoon, brengt door deze hartelijken dank aan allen, voor de in die betrekking zoo ruimschoots genoten gunst en vertrouwen, gedurende een reeks van ruim 41 jaren.

Moge zijn Zoon datzelfde vertrouwen en medewerking bij voortdurend ten deel vallen.

PIETER D. TALSMA.

Naar aanleiding van bovenstaande kennisgeving neem ik de vrijheid mij vriendelijk als Mr. BAKKER in de geëerde gunst van mijne Dorps- en Gewestgenooten aan te bevelen, hopende die door eene flinke en soliede behandeling mij waardig te maken.
Roordahuizum, 22 October 1890.

JACOB P. TALSMA.

Pieter Dirks Talsma overlijdt "nogal onverwacht" op 17 februari 1897, bijna 79 jaar oud.

Op 16 mei 1911 komen Jacob Talsma en zijn dochter Eelkje bij notaris Burgij en leggen vast dat zij voor f 4000,- verkocht hebben aan **Sjouke Fetzes Dijkstra**, bakker te Rauwerd, een woon- en winkelhuis met broodbakkerij, bergplaats etc.. Van de bakkers- en winkelgereedschappen is niets in

de koop inbegrepen. Dat laatste is vreemd. Is Jacob Talsma ergens anders verder is gegaan met een bakkerij?

Helaas. Hij blijkt failliet verklaard te zijn en is naar Amerika vertrokken.

Volgens de Kamer van Koophandel vestigt Bakker Dijkstra op 18 mei 1911 een bakkerij en winkel op Haedstrijtte 24. Hij is dan bijna 28 jaar.

Ook in die tijd was het blijkbaar al erg druk voor de kerstdagen, want half december vraagt Dijkstra een flinke bakkersknecht voor noodhulp.

Ondergeteekende heeft zijn

Bakkerij overgedragen

aan den heer D. MULDER en bedankt zijn geachte cliëntele voor de gunst en het vertrouwen, die hij ruim 30 jaren heeft genoten.

S. DIJKSTRA.

Verwijzende naar bovenstaande, hoopt ondergeteekende, evenals zijn voorganger, door een vlugge en nette bediening zich een ieders gunst waardig te maken.

Roordahuizum, 1 September 1942.

D. MULDER.

Dit huis heeft een uitgang door een hekje in de haag rond het kerkhof.

In 1880 gaat het niet goed met Jacob. Hij heeft van Anke Tjeerds Bergstra te Leeuwarden f 3000,- geleend, met als onderpand "een winkelhuizinge met bakkerij, erf en grond" in de bureu te Roordahuizum. Anke Bergstra wil dat het pand nu verkocht wordt, zodat Bonstra haar kan betalen. Hierdoor gaat Bonstra failliet.

EXTRACT-VONNIS.

Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, van den 19 Februarij 1800 tachtig, is JACOB SIMONS BONSTRA, Bakker, wonende te Roordahuizum, verklaard in staat van faillissement, met bepaling dat hetzelfde is aangevangen den 18 Februarij bevoens, zulks met benoeming van den Edel Achtbaren Heer Mr. RUDOLPH IJSBRAND WARMOLTS, Regter-plaatsvervanger in genoemde Regtbank, tot Regter-Commissaris, en van RINSE LOURENS VAN NOORD, Deurwaarder, wonende te Rauwerd, tot Curator.

Voor Extract conform,
De Curator,
R. L. VAN NOORD.

Uit de beschrijving blijkt dat het woonhuis is bakkers- en kruidenierswinkel. Ook was er voor zoete waren, graanzolders en een achterhuis waarin een stalling voor vier

Sybreu Douwes Steensma, bakker te Exmorra koopt in februari 1880 het pand voor f 4000,-.

Sybreu Steensma is geboren in Exmorra. Hij trouwt met Symontje de Boer op 25 maart 1880. Zij krijgen zes kinderen, waarvan er één op 3 jarige leeftijd overlijdt.

Sybreu overlijdt al op 33-jarige leeftijd, op 15 mei 1888. Symontje zet de bakkerij voort.

Zoon Jetze emigreert naar Amerika en blijft daar tot zijn dood.

Symontje hertrouwt in 1890 met Bauke Dijkstra, maar die is al snel naar Amerika verdwenen en hun huwelijk wordt in 1893 ontbonden.

In 1936 zijn van het gezin Steensma alleen moeder Symontje, dochter Richtje en zoon Douwe nog in leven. Douwe blijkt onder curatele gesteld te zijn. (Hij was geestelijk gehandicapt.)

AANKONDIGING.

Door het verbindend worden der eenige uitdeelingslijst is het faillissement van JACOB TALSMA, vroeger bakker te Roordahuizum, thans wonende te Paterson N.J. (Noord-Amerika) geëindigd.

De curator,
mr. W. T. VAN DER LEIJ.

Na ruim 31 jaar, op 1 september 1942 draagt hij de zaak over aan **Douwe Mulder**.

Douwe Mulder brengt per 4 mei 1959 de zaak onder in de **Centrale Bakkerij Roordahuizum**.

Maar nu eerst weer even terug in de tijd.

In 1862 verkoopt **Simon Jacobs Bonstra**, koopman te Roordahuizum, aan zijn zoon **Jacob Simons Bonstra** huis en erf en bakkerij met hovinge, nu **Legedyk 4**.

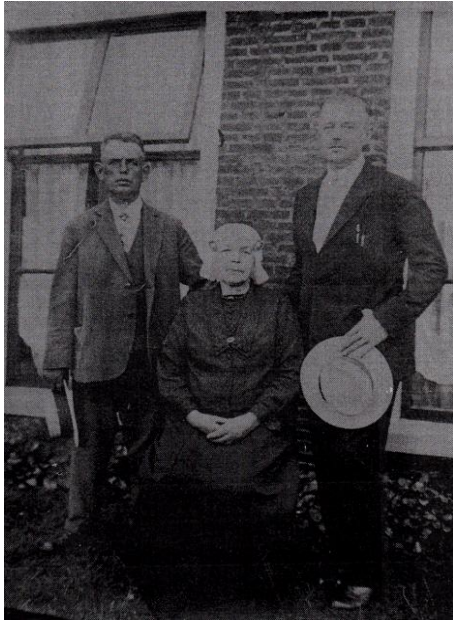
Boelgoed te Roordahuizum.

R. L. VAN NOORD te Rauwerd zal op Woensdag den 31 Maart 1880, des morgens ten 9 uur, ten huize van den gefailleerden Jacob Simons Bonstra, Bakker te Roordahuizum, publiek bij boelgoed, tegen contante betaling, verkoopen:

MEUBELN en HUISGERADEN, bestaande hoofdzakelijk in: kabinet, staartstuk-klok, 2 spiegels, 2 schilderijen, pulpitum, vierkante kagchel met pijpen, tafels, stoelen, 2 bedden met toebehooren, kussens, lakens, 1 Ned. vlag, benevens porcelein, glas, koper, blik en aardewerk.

BAKKERSGEREEDSCHAPPEN, waaronder: 1 builmolen, koperen zuurketel, storten doofketel, 1 groote en 1 kleine baktrog, evenaar met schalen, steekijzer, bollekleeden, boltjeborden met stellingen, broodschommel, meelkist en hetgeen verder tot een volledig stel bakkersgereedschappen behoort.

ingericht tot een bergplaats groot hoornbeesten.

Douwe (l), Symontje en Jetze (r) Steensma

Op 1 juni 1944 wordt de rechtsvorm gewijzigd in een een vennootschap onder firma: P.van der Haak en Zonen, Brood- en Banketbakkersbedrijf.

De zonen zijn Rinze, geboren 15 juli 1921 en Lieuwe, geboren 28 januari 1923.

Op 1 april 1952 treedt Rinze uit. Hij begint voor zich zelf.

Op 4 januari 1954 wordt de firma ontbonden en wordt de zaak voortgezet door **Lieuwe van der Haak**, als eigenaar. Lieuwe heeft eerst nog gewerkt bij bakker Lubbink op Ameland. En in 1942 heeft hij zijn bakkersdiploma gehaald.

Op 4 mei 1959 wordt ook deze bakkerij ondergebracht in de **Centrale Bakkerij Roordahuizum**.

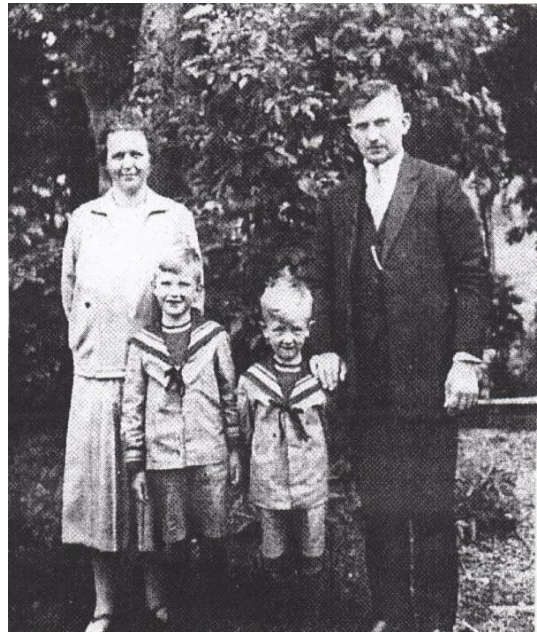
Zij verdelen nu de nalatenschap van vader Sybren.

De man van Richtje, Willem van der Leen krijgt voor zichzelf en als curator van Douwe het huis en de bakkerij op Legedyk 2 en Legedyk 4. Symontje houdt het vruchtgebruik over Legedyk 2.

Maar wie bakt in die tijd het brood? Symontje is volgens de stukken winkelierster, Douwe is onder curatele gesteld en heeft geen beroep.

In ieder geval wordt in december 1939 **Pieter Rinzes van der Haak**, bakker te Roordahuizum, eigenaar van het woon- en winkelhuis met bakkerij. Hij krijgt dit door het te ruilen met zijn burgerhuis in Akkrum + f 1800,-.

Al lang voor Pieter het bedrijf overnam bakte hij het brood.

Pieter van der Haak en zijn vrouw Lutske van der Weide met zoon Rinze (l) en Lieuwe (r).

Leeuwarder Courant 19 sept.1962

Bakkerspersoneel wil 45-urige werkweek

Nu de cao voor het productie- en voor het verkopend personeel van de bakkerijbedrijven op 1 oktober afloopt, hebben de werknemersorganisaties aan de ondernemers in deze bedrijfstak voorgesteld in een nieuw af te sluiten cao de hier nog geldende werktijd van 48 uur per week tot 45 uur terug te brengen. Werken de meeste werknemers 45 uur in vijf dagen, waardoor men een vrije zaterdag heeft, het bakkerij- en verkooppersoneel moet zes dagen blijven werken, omdat het publiek op zaterdag vers brood wenst te ontvangen.

Het ontbreken van een vrije zaterdag en de langere werkduur zijn oorzaak geweest van een uittocht van het bakkerijpersoneel naar andere bedrijfstakken, waardoor de over-blijvenden werktijden moeten maken van 60 en 70 uur.

Het volgende adres waar een bakker heeft gezeten is **Haedstrjitte 18**.

In een advertentie van de Leeuwarder Courant van 16 november 1900 lezen we dat **A.Hulstra** , bakker in Idaard, zijn bakkerij heeft overgedragen aan R. de Vries:

"De Ondergetekende bericht door deze, dat hij zijn BAKKERIJ heeft **overgedragen** aan R.de VRIES en bedankt zijn Cliëntèle voor het vertrouwen, hem 11 1/2 jaar geschonken."

Eind 1901 koopt **Arjen Bokkes Hulstra**, zonder

Ondergeteekende, zich met 12 Dec. gvestigd hebbende als **BROOD-, KOEK- en BANKETBAKKER** te Roordahuizum, beveelt zich beleefd bij zijne Dorps- en Ge-westgenooten aan.

A. HULSTRA.

beroep, van Thomas van der Werf, rustend hoofd van een school (was de school van Roordahuizum), wonende te Leeuwarden, 2 woningen. Op de grond van deze woningen heeft "de oude herberg" gestaan. (Zo ongeveer achter Haedstrjitte 20.)

Voorbehoud bij deze koop is dat Hulstra van de gemeente toestemming krijgt een broodbakkerij te beginnen. Maar gezien de advertentie van 13 december 1901 lukt dat.

In de 9 jaar die volgen is de geschiedenis van bakker Hulstra nogal turbulent.

In januari 1903 probeert hij wegens omstandigheden de zaak uit de hand te verkopen.

Volgens een advertentie van 13 mei 1903 draagt Hulstra de zaak over een Weduwe P. Kiestra. Hij en zijn vrouw vertrekken dan uit Roordahuizum naar Minnertsga.

Op 12 mei 1908 wonen zij weer in Roordahuizum en beveelt Arjen zich opnieuw aan bij de inwoners. Maar dat duurt maar kort want op 4 september 1910 overlijdt Arjen Hulstra, 54 jaar oud.

Een jaar later verkoopt Sieuwkje de Vries, de weduwe van Arjen Hulstra, bakkerin te Roordahuizum, aan **Simon Aukes de Graaf**, 30 jaar oud, bakkersgezel te Roordahuizum voor f 5000,- een woon- en

Hartelijk dank voor de gunst en het vertrouwen, dat ik in dezen korten tijd hier heb genoten en beveel mijne opvolgster, de Wed. P. KIESTRA, beleefd aan.

Roordahuizum, 12 Mei 1903.

A. HULSTRA.

Naar aanleiding van bovenstaande wensch ik door deze beleefd de Inwoners van Roordahuizum en Omstreken bekend te maken, dat ik de BROOD-, KOEK- en BANKET-BAKKERIJ van A. HULSTRA heb overgenomen, waarbij de Zaak door mij op denzelfden voet zal worden voortgezet.

Hopende door eene flinke en solide bediening mij een ieders gunst en vertrouwen waardig te maken.

Roordahuizum, 12 Mei 1903.

Wed. P. KIESTRA.

winkelhuis met broodbakkerij. Op 12 mei 1922 schrijft Simon de Graaf de Brood-, Koek- en Banketbakkerij zich in bij de Kamer van Koophandel.

Hij is 39 jaar (!) bakker gebleven, tot zijn 69ste jaar.

Pas op 1 mei 1950 verkoopt hij de zaak aan **Hans Hilverda**; het huis voor f 7000,-, de inventaris voor f 665,-, enige roerende lichamelijke zaken voor f 335,- en de **goodwill** voor f 4500,-, totaalbedrag f 12.500,-

Op 4 mei 1959 wordt deze zaak ingebracht in de vennootschap "**Centrale Bakkerij Roordahuizum**".

 Bij deze maakt ondergeteekende bekend, dat hij zijn **ZAAK heeft OVERGEDRAGEN** aan F. OENEMA. Dankende voor het vertrouwen gedurende 31 jaar door hem genoten beveelt hij zijn opvolger ten zeerste aan.

E. EITS Roordahuizum.

 Naar aanleiding van bovenstaande beveelt ondergeteekende zich bij het publiek van **Roordahuizum en omstreken** aan. Door nette bediening en prima waar hoopt hij het vertrouwen van het publiek te winnen, evenals zijn voorganger heeft genoten. Aanbevelend, F. OENEMA.

En als laatste bakker vinden we dan bakker **Lolke Berga**, gevestigd op **Haven 9**.

Hij heeft dit huis in mei 1897 gekocht van Albert Hoekstra uit Idaard, die dit huis heeft gebouwd. Berga is dan bakkersknecht in Grou.

Al in oktober 1902, vijf jaar later, verkoopt hij de bakkerij weer. Uit de Burgerlijke Stand blijkt dat hij agent bij een verzekering is geworden.

Berga verkoopt het winkelhuis met bakkerij aan **Egbert Eits** voor f 3600,-.

Eits heeft op dat moment een bakkerij in Ilnsum. Een maand voor hij Haven 9 koopt is Egbert Eits, dan 29 jaar, getrouwd met Jetske de Vries.

Egbert en zijn vrouw zijn op 7 november 1933 uit Reduzum vertrokken naar Leeuwarden. Eits is dan dus 31 jaar bakker geweest in Reduzum.

Op 12 november 1933 draagt Egbert zijn zaak over aan **A.Oenema**.

Wanneer ik aan Redusters vraag of iemand iets weet over Bakker Oenema, dan weet niemand zich hem te herinneren. Hij blijkt ook maar krap 1 1/2 jaar in Reduzum gewoond te hebben. In maart 1935 draagt hij zijn bakkerij over aan **Taeke Boonstra**, die het pand al snel weer doorverkoopt aan....

Wiebren Eijzenga

Wiebren is op 29 oktober 1910 geboren te Warga. In februari 1937 trouwt hij met Jetske Draaisma. Eijzenga werd volgens Jan Velstra ook wel "kast, kist en koffer" genoemd, omdat hij met heel zijn handel bij de deuren langs ging.

Zijn bakkerszaak wordt op 4 mei 1959 opgeheven en de goodwill wordt overgedragen aan de andere plaatselijke bakkers, op dat moment verenigd in de **Centrale Bakkerij**.

Centrale Bakkerij Roordahuizum

In mei 1959 wordt het Brood/Banket-, Koek- en Beschuitbakkersbedrijf "Centrale Bakkerij" gevestigd op Haedstrjitte 18. Het is de voortzetting van de drie door de firmanten ingebrachte bakkersbedrijven:

Lieuwe van der Haak, Legedyk 2

Hans Hilverda, Haedstrjitte 18

Douwe Mulder, Haven 21

Hans Hilverda overlijdt op 14 april 1968 en dan wordt de onderneming per 1 september 1968 opgeheven.

Voor de andere winkeliers was het wel een heel gedoe, zoveel bakkers in het dorp. Je moest goed opletten dat je de klandizie eerlijk verdeelde; de ene week kopen bij de ene bakker, de andere week bij een andere. Als je dat niet deed gaf dat problemen en kwamen ze ook niet bij jou kopen.

Soms kon je als bakker levensreddend werk verrichten, zoals blijkt uit de Leeuwarder Courant van 13 maart 1968: Douwe Mulder kwam wekelijks 3 of 4 keer aan de deur bij de broers Sybolt en Johannes Huisman, 78 en 72 jaar, in Aegum. Nadat er 2 keer niet was opengedaan liep Douwe achterom en zag de broers in de keuken liggen. Na, samen met de burens, enkele deuren geforceerd te hebben konden zij bij de broers komen. Sybolt is s'nachts overleden door lichamelijke uitputting, de toestand van Johannes is redelijk.

Achteraf bleek dat Johannes, die het huishouden deed, een week griepigerig was geweest en dus niet goed voor zijn broer kon zorgen. De broers leefden erg op zichzelf, zodat het niet vreemd was als je ze een week niet zag, aldus de buurt.

Heden overleed plotse-
ling in het Stadszieken-
huis te Leeuwarden
onze beste medewerker
en vriend

Hans Hilverda,

in de ouderdom van 51
jaar, geliefde man van
Tjitske Hielkje Postma.

Roordahuizum,
15 april 1968

L. v. d. Haak

D. v. d. Haak-Stienstra

D. Mulder

M. Mulder-Werkhoven